

ES NIEUWS 111

Gunstige berichten over overstap naar nieuwe stelsel

Over pensioenfondsen die begin dit jaar zijn overgestapt naar het nieuwe stelsel komen gunstige berichten naar buiten over de verhoging van de pensioenen. Gemiddeld stijgen de pensioenen met 14%, binnen een bandbreedte van 5% bij de laagste en 25% bij de hoogste. Dit maakte het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid eind januari bekend. De verantwoordelijke minister, Mariëlle Paul, merkte in een toelichting daarbij op dat deze verhogingen structureel zijn, met andere woorden, ze zijn blijvend. Dat laat onverlet dat afhankelijk van de financiële markten de pensioenen ook kunnen dalen. Net als veel andere fondsen heeft RELX in overleg met Pensioenfonds PGB ervoor gekozen een solidariteitsreserve aan te leggen. Daar kan in geval van een jaar met slechte rendementen gebruik van worden gemaakt, om een sterke daling te voorkomen of te dempen.

De stijging bij overstap is mogelijk omdat pensioenfondsen in het nieuwe stelsel minder reserves hoeven aan te houden. De resterende overreserve kan dan verdeeld worden over alle deelnemers, zowel nog werkenden als gepensioneerd en voormalige werknemers. Een gedeelte van de reserves wordt gebruikt om bepaalde groepen te compenseren, met name deelnemers van middelbare leeftijd die in eerdere jaren relatief meer premie

hebben betaald in de verwachting dat ze in latere jaren relatief minder premie zouden hoeven afdragen (volgens de zogeheten doorsneepremie, die in het nieuwe stelsel wordt afgeschaft). Niettemin blijven er ruim voldoende reserves over om de pensioenrechten van alle deelnemers te verhogen.

Deze gunstige berichten bieden een goed vooruitzicht voor volgend jaar, als Pensioenfonds PGB net als de meeste

pensioenfondsen de overstap maakt. Alleen een crash op de financiële markten tegen het eind van dit jaar zou nog roet in het eten kunnen gooien. Dan zou de dekkingsgraad flink lager worden en is er minder overreserve om te verdelen. Voor de zekerheid heeft PGB vorig jaar (0,4%) en dit jaar (1,7%) wat minder indexatie toegepast dan volgens de dekkingsgraden mogelijk zou zijn geweest. Daarmee zijn de buffers nog wat extra aangedikt. PGB zelf beweert op zijn website overigens dat “de overgang naar het nieuwe pensioen geen invloed heeft gehad op deze verhoging [van 1,7% in 2026]. Het bestuur heeft binnen het huidige beleid de maximale ruimte gebruikt om de pensioenen te verhogen”.

Bestuurslid Edwin de Jong schrijft in een column verder: “Helaas kunnen we door de regels op dit moment de pensioenen niet meer verhogen dan we nu doen. En dat is best lastig uit te leggen, omdat we een financiële reserve hebben van bijna 30%. Die hoge reserve mogen we onder de huidige regels niet gebruiken om extra te verhogen.” Onder de column is daar veel kritisch commentaar op en tracht De Jong het nader uit te leggen.

Van de penningmeester

Een vriendelijk verzoek aan de leden die hun contributie nog niet betaald hebben, wilt u deze zo spoedig mogelijk overmaken op rekening NL27 INGB 0000 1008 02 t.n.v.

Vereniging van Gepensioneerd Elsevier Ondernemingen.

Hartelijk dank voor uw medewerking.

IN DIT NUMMER

Paul Klein	2	RELX koers onder druk	5
Commentaar Jeroen	2	Elsevier - Sail Amsterdam	6/7
Op bezoek bij Barbara van Schaik	3	Godfried Bomans	8

Paul Klein 1949 – 2026

Begin februari stuurde Paul een mail aan het bestuur met de treurige mededeling dat hij niet lang meer te leven had. Nog geen twee weken later ontvingen we het bericht dat hij op 13 februari is overleden. Paul was al ruim een jaar ziek en kon al niet meer aanwezig zijn op de ALV in april vorig jaar. Ook bij het Dagje Uit en diverse bestuursvergaderingen moest hij verstek laten gaan. Vanuit huis droeg hij nog wel zoveel mogelijk bij aan de website en het opstellen van agenda's en dergelijke.

De VGEO heeft veel aan Paul te danken. Sinds 2018 was hij als secretaris lid van het bestuur en sinds eind 2017 beheerde hij als webmaster de VGEO-website, een taak die hij overnam van Gerard Roza. Belangrijk was ook zijn activiteit als fotograaf: menige foto op de website van de ALV en van de Dagjes Uit is door Paul gemaakt, evenals foto's uit de Elsevier-tijd. Tot en met nummer 110 (november 2025) van deze Nieuwsbrief hielp hij bij het proeflezen van de kopij.

In zijn tijd bij Elsevier Science werkte Paul voornamelijk bij het Electronic Warehouse. Ook was hij 12 jaar lid van de Ondernemingsraad. In 2012 kon hij als een van de laatsten gebruik maken van de VUT. Paul is 76 jaar oud geworden.

Wij wensen zijn vrouw Rina veel sterkte.

Hoofredactie: Jeroen Hogendorp

Eindredactie: Elly Tjoa

Vormgeving: Jos Wachelder

Bijdragen: Willeke van Cattenburch,
Hiske Gerbrandy, Ed Vermij.

Redactieadres: Rustenburgh 15, 1111 VD Diemen,
T: (06) 801 55 332 E: redactie@vgeo.nl

Website: www.vgeo.nl

Vragen of mededelingen? Als er veranderingen optreden, bijvoorbeeld door verhuizing of overlijden, kunt u dit kenbaar maken bij onze penningmeester Herman Engelen,

Vechtensteinlaan 60, 3601 CL Maarssen.

T: 0346-566350 E: penningmeester@vgeo.nl

Voor zaken betreffende bestuur en organisatie kunt u contact opnemen met de secretaris, secretaris@vgeo.nl.

Lidmaatschap en contributie: VGEO-leden betalen jaarlijks €14,- contributie. Een vrijwillige verhoging van dit bedrag wordt zeer op prijs gesteld.

COMMENTAAR

Jeroen Hogendorp

We wisten al langer dat het met de gezondheid van Paul Klein niet best gesteld was. Tijdens het Dagje Uit afgelopen augustus lieten veel deelnemers op initiatief van voorzitter Louis Pet nog hun beste wensen en medeleven blijken in een aan Paul gericht boekje. Niettemin kwam zijn mail aan het bestuur dat hij niet meer lang te leven had hard aan.

Nadat Paul vorig jaar had aangegeven zijn werkzaamheden voor de VGEO te willen neerleggen, besloot het bestuur om nieuwe leden te gaan werven om de ontstane vacature te vervullen. Louis heeft daarop afgelopen oktober een oproep rondgestuurd aan alle leden van de vereniging om het bestuur te komen versterken. Daar zijn twee reacties op gekomen, van Anne van der Rest en van Joke Zwetsloot. Beiden nemen sinds november als aspirant-lid deel aan de bestuursvergaderingen. Op de komende Algemene Ledenvergadering op 15 april aanstaande zullen zij worden voorgesteld en zal hun benoeming tot lid van het bestuur aan de aanwezigen worden voorgelegd. Pauls diverse taken zullen vervolgens onder het nieuwe bestuur worden herverdeeld.

Het interview is voor het eerst gehouden met iemand die geen lid of donateur is van onze vereniging – zie de volgende pagina. De meeste bestuursleden hebben daar geen problemen mee, maar wat mij betreft blijft dat een uitzondering.

Contributie s.v.p. overmaken op ING-rekening NL27 INGB 0000 100 802. t.n.v. Vereniging van Gepensioneerden Elsevier-Ondernemingen. Nadere informatie: Herman Engelen, E: penningmeester@vgeo.nl

De volgende Nieuwsbrief verschijnt mei 2026.

Kopij moet uiterlijk 1 mei binnen zijn.

ES NIEUWSBRIEF

Op bezoek bij...

Barbara van Schaik

Andermaal vindt het interview plaats in Amsterdam. Interviewer Hiske Gerbrandy heeft dus weer een gezond fietstochtje voor de boeg, deze keer met een ijskoude tegenwind als uitdaging. Zij fietst voorbij de woning van Jan Visser en arriveert bij een flat met eveneens uitzicht op het IJ. Barbara werkt nog ca. 2 dagen in de week als zzp-er, en is toch ook al deeltijd pensionada bij het PGB. Met haar 60 lenten is zij de jongste geïnterviewde in deze Nieuwsbrief ooit.

Wat deed je voor Elsevier; studie en werk

Ik heb scheikunde gestudeerd. In 1989 ben ik afgestudeerd als microbioloog. Ik voelde me niet echt een wetenschapper. Sommigen gingen promoveren, maar ik wist: dat is niks voor mij. Anderen vonden een baan in de chemische industrie. Dat lag me ook niet echt. Maar ja, ik moest wel geld verdienen. Dus stapte ik een uitzendbureau binnen en kreeg een baan bij de beleggingstak van de bank Mees & Hope. Ik deed daar puur administratief werk, zoals het afhandelen van dividenden, dat toen nog met de hand gebeurde.

Na een jaar dus ca. 1990 zag ik een advertentie van Elsevier voor de functie van bureauredacteur, bij BBA (Biochimica et Biophysica Acta). Ik schreef mijn sollicitatiebrief in het Engels. Later hoorde ik dat ik een spelfout had gemaakt. Toch werd ik aangenomen. Mijn sollicitatiegesprek vond plaats met Gerald Mettam en zijn leidinggevende, Paul Kirby. Die laatste was de hele tijd aan het woord. Ik kwam er niet tussen. Op enig moment zei Paul dat ik hem wel geschikt leek voor de functie. Je vertelt alleen zo weinig over jezelf, was zijn commentaar. Ik moest wel nog een testje Engelse taal doen. Mijn eerste dag herinner ik me nog goed. Ik voelde me als in een warm bad. Ik deelde mijn kantoor met Jane Kerr, Hella Schikkingen en Maureen Bennett, een Engelse, een Amerikaanse en een Schotse. Vanaf dag een hadden we het heel gezellig. Onze conversatie verliep in het Engels, uiteraard.

Eerste baan bij Elsevier

Het werk van de bureauredacteur was toen nog geheel op papier. Dat duurde echter niet lang meer: in één jaar tijd gingen we helemaal over op de computer. In het begin hadden we met 8 collega's nog 2 computers. Een jaar later had iedereen er eentje voor zichzelf. We werkten nog een jaar met beide media tegelijk; een artikel kwam binnen zowel in print als op floppy disk. De disk werd ingelezen, en we gebruikten wel de rode pen maar dan op een scherm. (Red.: blijkbaar was de dubbele rood/blauwe pen inmiddels afgeschaft.). Er waren in totaal 8 bureauredacteurs die elk een of meerdere secties van BBA onder hun hoede hadden. Ik kreeg ook een eigen tijdschrift, het nieuw opgezette Regulatory Peptides.

De digitale revolutie gaf aanleiding tot een organisatiewijziging (de eerste van vele). De rol van bureauredacteur werd getransformeerd tot die van issue manager. Eerlijk gezegd had ik het werk toen wel een beetje gezien. Tegelijkertijd werd het Electronic Warehouse opgezet (door IBM), geleid door Louis Pet. Daarbij hoorde een productie onderdeel, met de rol genaamd Input/Output Manager. Daarvoor werd uitbreiding gezocht, ik solliciteerde en werd door Louis aangenomen.

In mijn werkzame leven is (tot nu toe) sprake van 3 'breuklijnen'. Dit is de eerste. Want, de afdeling werd zo groot dat Louis een andere rol kreeg. En zo kreeg ik voor het eerst een

leidinggevende rol, als manager van de I/O managers (oftewel EW Operations).

Leidinggeven is iets dat je niet leert tijdens je studie, dat leer je al doende en met 'dure' cursussen. De dag ervoor zit je nog tussen de collega's. En op de dag dat je start als leidinggevende, zit je in je eentje in een kantoor. In de belovende kamer hoorde ik gezellig gechat, wellicht over mij want we kletsten vaak over de manager (dat deed ik zelf ook). > pag.4

Verdere loopbaan bij Elsevier

We zijn nu zo ongeveer in 1995 beland. Mijn geheugen is niet zo goed ontwikkeld als het olifantengeheugen van Jan Visser.

De afdeling groeide en groeide. Alle artikelen moesten in het Electronic Warehouse (EW) en vandaar in Science Direct worden opgenomen.

Een anekdote uit het begin van het EW: we zaten op de Overmolen. Ik was in die tijd overal de enige vrouw, samen met de secretaresse van de afdeling. Er waren twee damestoiletten dus we hadden ieder een toilet voor onszelf. In het derde damestoilet is het licht jaren stuk geweest omdat niemand er gebruikt van maakte. Ik ging bewust meer vrouwen aannemen bij EW Operations. Ik herinner mij Yvonne Zwart en Karin Boerman. Louis vertrok naar weer een andere baan en ik volgde hem op als manager EW Operations & EW Application Management. In die tijd (voorjaar 2000) kwam Jeroen Hogendorp erbij als application manager, een liaison tussen de technische staf en het ontwikkelteam van IBM. Ik herinner mij Gerrit Bos die werd benoemd als directeur van Operations wereldwijd; overal in de wereld hadden we afdelingen issue management.

En dan alweer een volgende breuklijn: Angelika Lex, het hoofd journal production te Amsterdam, vertrok naar uitgever Urban und Fischer in München. Het was 2003 en Gerrit Bos vroeg mij voor haar vacature. Zo kwam ik in het operations management team van Gerrit, en werd ik Director (verantwoordelijk voor 150 mensen in Europa), en later in 2009 zelfs Global Director (idem voor ruim 400 mensen ook in de USA en India). Totaal produceerde mijn team zo'n 2,2 miljoen pagina's per jaar.

Ik zwaaide nu dus de scepter over een internationaal management team. Dat betekende een andere manier van communiceren (op afstand) dan gezellig onder elkaar in Amsterdam. Ik had bijvoorbeeld een manager in Chennai en eentje in San Diego. De Europese collega's wilden graag vroeg in de

middag vergaderen. Maar dan was het al avond in India en 's nachts in de VS. Kirsten Chrisman (team San Diego) vroeg tijdens zo'n vergadering zo nu en dan een break om een rondje te rennen door een donker kantoor om wakker te blijven.

Ik heb in die tijd heel wat Air Miles verzameld, en Delfts-blauwe huisjes van de KLM business class. Ik bleef ook wel eens een week in bijv. San Diego en werkte vandaar i.p.v. in Amsterdam. Dan hadden de mensen in San Diego ook eens het gevoel van een leidinggevende in de buurt. Ik heb nog playlists uit die tijd, en als ik die nu draai tijdens mijn dagelijkse wandelingen ben ik plotseling terug op een vliegveld.

Ik heb in deze periode een grote reorganisatie geleid, waarbij grote aantallen medewerkers uit mijn Europese team moesten worden ontslagen. Want in India werden de activiteiten juist uitgebreid. Ik koos voor een wat andere aanpak dan gebruikelijk bij RELX. In een vroeg stadium informeerden wij de collega's over de gang van zaken, bijv. het geplande sluiten van de afdeling op termijn, en niet zoals in de VS gebruikelijk een dag voor het ontslag. Ik heb inderdaad niet altijd populaire beslissingen moeten nemen maar dat hoorde bij mijn rol.

Leven na Elsevier

De afdeling in Chennai/India groeide zo snel dat er weer moest worden gereorganiseerd. Tja, dat had ik al eens gedaan. Wat dan wel? Ik deed nog een paar andere klussen maar vond bij Elsevier niet echt meer wat ik wilde. Het jaar 2011 was in meerdere opzichten een moeilijk jaar. Ik was zoekende qua werk en mijn oudere zus overleed na een ziekbed. Elsevier en ik besloten uit elkaar te gaan, en in 2012 vertrok ik daadwerkelijk. Het gaf mij een raar gevoel na 21 jaar, maar ... er is leven na Elsevier. En dan zijn we gearriveerd bij de derde breuklijn in mijn werkzame leven. Want, ik vond direct een andere baan, bij een kleine Nederlandse publiksuitgever, de Weekbladpers, met tijdschriften als Opzij, Vrij Nederland, en Happiness. Ik heb daar een jaar gewerkt, een soort afkickperiode van Elsevier.

Ik leidde daar een reorganisatie die na 1 jaar was afgerond. Bij verder solliciteren merkte ik dat men in de (semi)publieke sector vaak huiverig was iemand aan te nemen met een staat van dienst in zo'n groot privaat bedrijf als RELX. En ik merkte het sterke netwerk van oud-collega's van Elsevier die in de loop der tijd ook waren vertrokken. Mijn volgende baan werd die van adjunct-directeur bij de Openbare Bibliotheek Rotterdam, onder directeur en oud-collega Gert Staal! Na 1,5 jaar, in 2015, wist ik het zeker: ik wilde niet meer in loondienst werken. Ik schreef mij in bij de KvK onder de naam Scherpste Diepte Consultancy (een term uit de fotografie, ook een hobby). Mijn klussen kreeg ik soms nog via of zelfs bij Elsevier. Ik werkte veel in de bibliotheeksector. Ik was dan wel weg bij Elsevier maar Elsevier was niet uit mijn leven. Je zou kunnen zeggen dat ik ben 'opgevoed' door Elsevier, en dat ik daarvan profiteer in deze tweede helft van mijn werkzame leven. Sommige oud-collega's zijn nu echte vrienden.

Toen kwam corona. Ik kreeg als zzp-er een erg leuke opdracht als auditor belast met certificering van bibliotheken en andere culturele instellingen, in het kader van verdere professionalisering. Sinds 2020 is dat mijn basis opdracht en bouw ik langzaam mijn overige werkzaamheden af. Als dit werk stopt, houdt mijn betaalde werk op en ga ik echt met pensioen. Nou ja, pensioen op mijn 62ste? Ach, misschien gewoon een sabbatical, ik weet het nog niet. In ieder geval kan ik dan mijn vrijwilligerswerk uitbreiden. Ik ben nu bijv. een Taalmaatje, waarbij ik de meest uiteenlopende mensen help met het oefenen van de Nederlandse taal in een gezellig gesprek. En stiekem denk ik er aan misschien weer te gaan studeren: ik oriënteer mij momenteel op een studie Rechten.

Elsevier Women's network

Aan het begin van het interview vertelt Barbara dat zij in het gesprek in ieder geval aandacht wil besteden aan het opzetten van dit vrouwen netwerk. Zij is er trots op dat zij in de nadagen van haar rol in het topmanagement van >

Ondanks goede resultaten staat de koers van RELX onder druk

London: £22.49

Amsterdam: €26.00

New York: \$31.06

Market capitalisation: £40.8bn | €46.8bn | \$55.4bn

Our Business

Investors

Corporate Responsibility

RELX 2025 RESULTS

HOME | MEDIA | PRESS RELEASES | 2026

12 February 2026

[Download full press release](#)

RELX, the global provider of information-based analytics and decision support, reports 2025 results and provides outlook for another year of strong growth in 2026.

2025 highlights

- Revenue £9,590m (£9,434m), underlying growth +7%
- Adjusted operating profit £3,342m (£3,199m), underlying growth +9%
- Adjusted EPS 128.5p (120.1p), constant currency growth +10%
- Reported operating profit £3,027m (£2,861m), underlying growth +10%
- Reported EPS 112.6p (103.6p)
- Proposed full year dividend 67.5p (63.0p)
- Net debt/EBITDA 2.0x; adjusted cash flow cover 1.5x
- Completed five acquisitions for a total consideration of £1.2bn
- Completed £1,500m share buyback

CEO Engström

CFO Luff

Elsevier mede aan de basis hiervan heeft gestaan.

Op een dag bekijk ik de organisation chart en vraag mij af: waar zijn de vrouwen - in de top - gebleven. In alle lagen van de organisatie is Elsevier juist een women's organisation. Ik dook in de materie en zag dat het aandeel vrouwelijke leidinggevendenden slonk als sneeuw voor de zon naarmate je hoger in de organisatie kwam. Met een aantal vrouwelijke collega's stelden we aan de CEO voor een Women's Network binnen Elsevier te beginnen. Gavin Howe was toen Global HR Director en steunde ons. Kort nadat we waren gestart, ben ik vertrokken. Ik ben trots op deze legacy want het vrouwen netwerk is enorm uitgebreid en heeft geleid tot andere diverse netwerken binnen Elsevier.

Deze maand presenteerde RELX voor het zoveelste jaar op rij prima resultaten, zowel wat omzet (plus 7%) als wat winst (plus 9%) betreft. Door de inkoop van aandelen nam de winst per aandeel zelfs met 10% toe. In 2025 presteerden alle vier divisies sterke groeicijfers, met die van Legal als grootste uitschieter. Door de inzet van AI, met name van zogeheten large language models, is het voor de gebruikers steeds makkelijker om relevante data over jurisprudentie op te sporen. Daarbij zijn de antwoorden van AI gebaseerd op jarenlang opgebouwde degelijke en geverifieerde gegevens, zodat gebruikers erop kunnen vertrouwen dat hun geen onzin wordt gepresenteerd. Dat kan bij op willekeurige internet-data AI nog wel eens het geval zijn, als AI bij gebrek aan gegevens gaat 'hallucineren', zoals dat genoemd wordt.

Niettemin is het juist die algemene AI waarvan beleggers vrezen dat die de concurrentie met data-leveranciers zoals RELX zouden kunnen winnen. Toen bijvoorbeeld het bedrijf Anthropic eerder deze maand met nieuwe tools kwam voor de juridische sector, zakte de koers van RELX met zo'n 11 procent. Wolters Kluwer, ook een belangrijke leverancier van juridische applicaties en data, moest het vergelijkbaar ontgelden. De koers van RELX bereikte vorig jaar een hoogtepunt van bijna 50 euro, maar inmiddels is daar meer dan de helft vanaf gegaan.

CEO Engström en CFO Luff blijven benadrukken dat RELX samenwerkt met AI-bedrijven als OpenAI en Anthropic en dat het de eigen AI-analysemodellen afstemt met wat zij ontwikkelen en op de markt brengen. RELX is dus niet bang voor AI-concurrentie en zegt juist een voorsprong te hebben en over unieke data te beschikken. De tijd zal uitwijzen of die houding terecht is.

Willeke Casteren van Cattenburch stelt herinneringen aan haar vele jaren in dienst van Elsevier op schrift. Dit is de **twintigste** aflevering.

Elsevier - Sail Amsterdam

Eens in de vijf jaar vormt de stad Amsterdam het indrukwekkende decor voor deze immense en internationale gebeurtenis van wereldfaam. Het IJ achter het Centraal Station huisvest dan voor ruim een week een keur aan historische zeilschepen en marineschepen, moderne schepen en zeilboten. Het stadsbestuur is er op uit om vooral ook de Amsterdammers hun maritiem verleden te doen herbeleven

en te beseffen welke belangrijke rol wij toen op het wereldtoneel innamen. 's Werelds meest befaamde Tall Ships, altijd replica's van beroemde schepen uit de zeventiende, achttiende eeuw en negentiende eeuw, doen hier aan mee. Zo krijgen we een kijkje op wat er zich afspeelde tussen de continenten die deze schepen bezochten om handel te bedrijven, maar waar ze ook dikwijls jammerlijk ten onder gingen tijdens

zware stormen. Dit lot overkwam ons vlaggeschip 'Hastings' ten oosten van Engeland, in de achttiende eeuw.

Deze schepen waren altijd goed bewapend want tijdens deze 'vreedzame' activiteiten waren er altijd kapers op de kust. De nieuw verkregen lading moest dan tot het uiterste worden verdedigd. Zo ook de nieuw gestichte koloniën! Die moesten niet alleen veroverd worden op de inheemse bevolking, gelukkig dikwijls op vreedzame wijze, maar tevens te vuur en te zwaard worden verdedigd als er kapers op de kust verschenen. Na de oorlog ben ik 'opgegroeid' met de stripserie Kapitein Rob met zijn zeilschip 'De Vrijheid', die werd gepubliceerd in Het Parool. Mijn grootvader uit Naarden knipte deze afleveringen voor ons uit. In deze serie greep men terug op een voorvader van Kapitein Rob, nl. Peer de Schuimer die in de achttiende eeuw vele internationale wateren onveilig maakte. Heel spannend!

In augustus 1975 werd de eerste Sail Amsterdam gehouden. De kranten stonden er vol van. Ferry en ik wilden graag de vloot zien binnenkomen via het Noordzeekanaal. Dat hadden meer mensen bedacht. Halverwege het kanaal konden we niet verder dus terplekke geparkeerd en met hond Arno de dijk opgeklimmen en in blijde afwachting was onze blik gericht richting IJmuiden met de zon in de rug. Het was heilig weer maar wel zonnig. Plotseling brak er een magisch moment aan: vanuit de mistige einder doemde een heel hoog vaag gevaarte op dat langzaam naderbij kwam en zich mondjesmaat losmaakte uit de mistige achtergrond. Het was een tall ship met alle zeilen uit waardoor het een breed front vormde. In een woord fantastisch. Meteen een foto gemaakt van dit moment, die later ook in alle kranten stond. Helaas heb ik er geen afdruk meer van kunnen vinden noch van het krantenknipsel - jammer! Eenenvijftig jaar geleden...

Later op de dag toen alle schepen een plaatsje hadden gekregen, zijn we ze van dichtbij gaan bewonderen. Enorme drukte natuurlijk maar heel gezellig. Je mocht aan boord komen en je kreeg uitleg als je wat wilde weten. Het Zuid-Amerikaanse opleidingsschip was ook indrukwekkend met zwarte romp en alle zeilen uit. Toen het langs voer stond de bemanning opgesteld op alle ra's, heel hoog in de lucht. Heel gevaarlijk maar het zag er wel geweldig uit!

Het jaar 1990. Een replica van ons VOC-schip 'Amsterdam', waarvan de bouw in 1985 was begonnen, was tijdig gereed om als ons vlaggeschip te dienen om de intocht van Sail Amsterdam in 1990 voor te gaan. Het originele schip verging in 1749 bij Hastings, Engeland, tijdens een zware storm. De bouw van deze replica had een tweeledig doel, nl. werkgelegenheid voor Amsterdammers en een toeristische trekpleister. De vaste ligplaats is bij het Scheepvaartmuseum.

Leni Ellinger (onze advertising representative voor de V.S.) maakt altijd in augustus een cruise naar Europa en dat jaar kwam ze een paar dagen naar Amsterdam precies in de week dat Sail Amsterdam aan de gang was. Na een dagje Elsevier had ze de voor haar belangrijke mensen gesproken dus ze was helemaal klaar voor een dagje Sail Amsterdam!

Nico van Burg, medewerker bij Scheltema & Holkema, leerde ik kennen door de Vrije Akademie 'De Leuvenburg'. He woonde vlakbij op de Leliegracht en was in het bezit van een oude sleepboot, de Gouwzee II. Nico was een natuurtalent: als je hem zag manoeuvreren met zijn boot op de smalle grachtjes in de Jordaan, Bloemgracht, Egelantiersgracht, Leliegracht, dan zou je hem houden voor de zoon van een schipper, maar dat was niet het geval!

Om Leni echt te laten genieten van dit maritieme spektakel dacht ik meteen aan Nico en zijn sleepboot! Wat zou het niet geweldig zijn om dit nautische gebeuren vanaf het water gade te slaan. Nico was meteen in en zo geschiedde! Alleen al de

tocht naar het IJ toe was een belevenis, omvaren via de Prinsengracht, onder de vele bruggen door en de grote massa plezierbootjes ontwijken en tussen de woonarken door manoeuvreren, Nico draaide er zijn hand niet voor om. Voor Ferry en mij was het ook enig om deze SAIL Amsterdam nu eens vanaf het water te bezichtigen! Nico liet ons alle schepen van dichtbij zien en vanwege de drukte op het water ging dat heel langzaam. Leni vond het geweldig en zij heeft heel wat foto's gemaakt om het thuisfront te laten meegenieten!

Ja Nico, deze belevenis staat me nog helder voor de geest. Dankjewel!

Wordt vervolgd.

Reacties: fam.casteren@home.nl

ED VERMIJ

begon in 1963 als corrector bij Uitgeversmaatschappij Elsevier. Bij Bonaventura/Annoventura was hij vele jaren (hoofd)redacteur van het Almanakken-fonds met als belangrijkste titel Elseviers Belasting-Almanak.

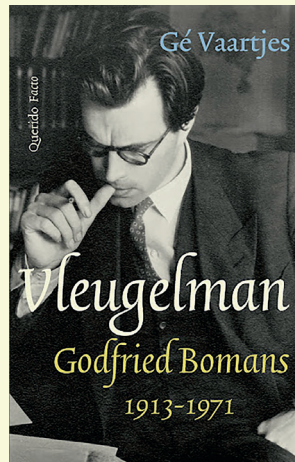
Godfried Bomans

Vorig jaar kreeg ik het boek *Vleugelman* cadeau, de biografie over het leven van Godfried Bomans, geschreven door Gé Vaartjes. Op blz. 565 van deze geweldige biografie werd onze vroegere directeur drs. R.E.M. van den Brink ten onrechte aangeduid als hoofdredacteur. De bij de tekst geplaatste noot voerde mij naar het Stadsarchief van Amsterdam waar zich, heel verrassend, ook het Elsevier-archief bevindt met daarin de correspondentie met Godfried Bomans. Zie <https://archieff.amsterdam/inventarissen/scans/1103>. Tal van brieven van Van den Brink aan Godfried uit de beginjaren '60 zijn daar te lezen, van Godfried slechts een paar handgeschreven berichten. In een brief van 24 juli 1964 schreef Van den Brink: 'Volgens Wim Kan is thans het basisprobleem van Nederland: hoe vermager ik en waar laat ik mijn auto; dit terwijl het nog maar kort geleden is dat wij samen bij kaarslicht een maal op basis van bloembollen aten.' Verrassend dat blijkbaar ook Godfried en Van den Brink de hongersnood in de Tweede Wereldoorlog aan den lijve hebben ondervonden. En ook in 1964 was het dus al niet eenvoudig je auto te parkeren.

Ikzelf heb diverse van Godfrieds boeken met veel plezier gelezen; ik ben hem, waarschijnlijk in 1964, ook eens tegengekomen in de gang van het kantoor aan de Spuistraat, hij maakte op mij toen een afwezige indruk.

Uit diverse brieven uit het Stadsarchief blijkt dat het heel moeilijk was om met Godfried afspraken te maken en gemaakte afspraken kwam hij vaak niet na. Mr. F.B. Bakels, destijds directeur van het Agon-fonds, huurde in het najaar van 1963 zelfs een kamer voor hem in het Victoria Hotel om hem aan het schrijven te krijgen en gelukkig lukte dat toen.

Godfried ging nogal slordig met geld om. In een brief van 16 november 1962 meldt Van den Brink dat Elsevier op verzoek

van Godfried f 654,75 achterstallige hypotheekrente plus een aflossing van f 300 aan de Nuts Spaarbank in Haarlem heeft betaald; dit 'bedragje' zou het jaar daarop met de royalty-afrekening worden verrekend. Godfried had Van den Brink gevraagd hem uit de nood te helpen omdat de bank de hypotheek wegens nalatige betaling wilde opzeggen en geschreven dat hij niet eens wist dat hij een hypotheek had, hij had geen idee hoeveel het was.

Jarenlang was Godfried een gevierd schrijver van meer dan zestig boeken en veel andere publicaties en columns in de Volkskrant, Elseviers Weekblad en Elseviers Magazine. Zijn boeken verschenen bij diverse uitgeverijen. Hij was vertaler van onder meer The Pickwick Papers van Charles Dickens, veelgevraagd causeur en geliefd deelnemer aan verschillende televisieprogramma's. Hij gaf onnoemelijk veel lezingen niet alleen in Nederland en België, maar ook in tal van andere Europese landen en in Australië, de Verenigde Staten en Canada.

Godfried had jarenlange buitenechtelijke relaties met wel drie of meer veelal gehuwde vrouwen tegelijk. Gé Vaartjes beschreef de volgende merkwaardige gebeurtenis: een van Godfrieds gehuwde vriendinnen bedacht een code die aangaf of haar echtgenoot thuis was. Bomans kon dat zien aan de manier waarop een gordijntje gedrapeerd was. Eens was hij met twee biefstukken naar haar op weg

toen hij aan het gordijntje zag dat hij niet kon aanbellen. Hij reed toen naar Michel van der Plas en vroeg of hij bij hem het vlees mocht braden. Dat kon. Hij at ter plaatse beide biefstukken op en verdween, zonder enige uitleg. Van der Plas had het idee slachtoffer te zijn van een practical joke.

De biografie maakt heel duidelijk dat Godfried Bomans een raadselachtige persoonlijkheid was, verknipt zelfs volgens een trouwe tekenares, met een grenzeloos vrijpostig gedrag. Volgens een van zijn vriendinnen was hij verstrooid, pesterig en onhandig: hij had moeite om een pakje sigaretten uit de automaat te halen en plantte krokusbolletjes ondersteboven in zijn tuin waardoor bloei achterwege bleef. Godfried raakte snel geïrriteerd en kwam altijd en overal te laat.

Op de middag van 24 december 1971 aan de vooravond van het kerstfeest werd Godfried in zijn woonplaats, Bloemendaal, begraven. Vele honderden mensen woonden de uitvaart bij. Gé Vaartjes schreef daarover dat de mensen de gelegenheid kregen om langs het open graf te defileren en een laatste groet te brengen. Toen de kist daalde verstpapte een van de dragers zich en liet het touw los waardoor de kist schuin in het graf viel. De zoon van de grafdelver sprong in het graf boven op de kist van Bomans en balanceerde met hoofd- en voeteneinde zodat de touwen omhooggetrokken konden worden. Ik vermoed dat Godfried er hartelijk om had kunnen lachen.

WELKOM

Als nieuwe leden of donateur heten wij welkom:
Dhr. A. (Anthony) Newman, Elsevier Science
Dhr. G.R. (Rob) van Daalen, Elsevier Science
Dhr. P.W.M. (Paul) Lokkerbol, Elsevier Science
Dhr. A.H. (Ton) Geerdes, Elsevier Science

IN MEMORIAM

De volgende leden zijn ons ontvallen:
Dhr. P.A.G. (Paul) Klein, Naarden
Dhr. E. (Everhard) van der Vegt, Muidenberg
Mevr. B.M.J. (Bea) Rikken, Amsterdam
Mevr. Q.R.M. (Ineke) Oomen-Strooij, De Bilt
Dhr. H.M. (Harry) de Brouwer, Haarlem
Dhr. L. (Leo) van de Bunt-Koot, Nij Altoenae